

RACYJONAL (1) *sb m*

-cy-, [-ti-].

Pierwsze a jasne, drugie pochylone; o jasne.

sg *N* racyjonął. ◊ [*G* racyjonąłu. ◊ *D* racyjonąłowi. ◊ *A* racyjonął. ◊ *L* racyjonále.]

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. (dwa z niżej notowanych przykładów).

*Napierśnik noszony przez kapłana żydowskiego, na którym było 12 kamieni z imionami 12 synów Izraela [rationale – apud Ecclesiasticos scriptores accipitur pro vestis sacerdotalis genere, quo usi sunt Hebraeorum Pontifices Calep]; pectorale PolAnt; rationale Vulg: Sprawifz też y Napierśnik Sądu [Ex 28/15] (marg) Niektorzy to zową Racyonał/ ktore było ochędołstwo/ co ie kładziono ná pierfi Bifkupowi [...] (-) BibRadz I 48d; [Bo kápłani nořząc ten Rationał/ bráli od Páná Bogá ducha prorockiégo/ y opowiadáli ludźiom/ gdy fie w czym Páná Bogá rádźili. [...] *Applica Ephod*, to ieft/ weźmi Ephod/ ábyśmi opowiedział wołą Bożą. *WujBib* 95a; Spiął fie Rátionał pierścieniámi fwęmi z pierścieniámi nárámienniká fznurem hiácynutowym *WujBib* Ex 28/28, Ex 28/21, 22, 23, 25, 26].*

[*Wyrażenie: »racyjonál Sądu« = rationale iudicii Vulg: Rátionał též fądu vrobifz háftárfką robotą WujBib* Ex 28/15 (*Linde*); Przetóz zdáło fie coś rozumnégo/ y od tego zowiemy Rátionał/ iákoby rozumny: [...] *A przydáie/ Rátionał fądu/ iż kápłan miał vmieć rozeznác złé od dobrégo/ y przeto nigdy bez niego nie fądźił. WujBib* 95a; *A położyfz ná Rátionale fądu/ Náukę y Prawdę WujBib* Ex 28/30, Ex 28/29.

Szereg: »racyjonál i naramiennik« = rationale et superhumerales Vulg: á Rátionał y Nárámiennik od siebie niemogły bydź odłączoné. WujBib Ex 28/28, Ex 28/4.]